

« zurück blättern vor »

RUM II subst. m., ab 1632; ‘freier Raum, Durchgang, freier Weg’ –
‘wolna przestrzeń, przejście, wolna droga’: 1632 Sarb. 291 *Tu już mam rum*
i miejsce pokazać, jako jw Jan Stanisław Sapieha, wielki W.Ks.Lit.
marszałek, [...] ten nasz świat politycki wspierał i wspierając poległ. o 1636
Żebr.Ow. 283, L *Gałuszą lud wrzaskiem, powrozy turkotem, woda kłafkiem*
haniebnym, rum powietrzny grzmotem. o 1646 Star.Dw. 41, L *Przed*
cesarzem idąc, rum mu czynią. o (1649) 1650 Tward.Wład. 99, L *Rum*
żelazem sobie uczynił. o 1650 Wieszczycki Arch A4r *Morze śmiertelne*
roźlało szero ko / Y wszystkie Rumy ziemię opasało. o 1653–1689 Z.Mor.
Wyb. 368 *Wszyscy zasnęli a ty w cudzym domu / Masz dosyć rumu.* o
(†1696) 1728 Pot.Arg. 833, L *Marszałkowie rum czynią.* o 1756 Bohomolec
N 199, WĘGBOH *iednych potrąca, drugim laie, że mu rumu nie czynią.* o
(1780) 1859–1860 Narusz.Hist. II 240, DOR *Nie było innej rady, jako się*
przedzierać przez gęste orszaki. Czynił sobie rum pałaszem. o (†1861) 1880
Chodź.Pisma II 138, DOR *Trzeba było na respektową być w stałym wieku*
i mieć rozum doskonały, aby umieć zrobić sobie rum w każdej kompanii. o
(1882) 1948 Jeż Narzeczona 95 *trzymał jednego z Turków za nogę [...].*
Zrobiwszy sobie rum, cisnął tego i pochwycił drugiego. o [LBel.] 1889 Kacz.
Olbracht.III 329, DOR *Zrobiwszy sobie nareszcie rum przez te tłumy*
zebrane na rynku, Gniewosz ze swoim orszakiem zajechał przed dom
Formozy. – CN, TR, L, SWIL, Sw, DOR (daw.). o **Etym:** mhd. *rûm* subst.
m., ‘Platz zu freier Bewegung oder zum Aufenthalt’, LEX. o **Der:** *podruna*
subst. f., ‘unterirdischer Raum zur Aufbewahrung von Vorräten, Keller’,
[einzQu.] (1675) 1679 Haur Ek. 87, L, zuerst geb. L; *podrum* subst. m.,
‘unterirdischer Raum zur Aufbewahrung von Vorräten, Keller’, zuerst geb.
SWIL. ❖ Bei dem späten Datum des Erstbelegs ist das Fehlen der
Diphthongierung unerwartet. Eine direkte Rückbildung von ↑*rumować*
scheint aus semantischen Gründen unwahrscheinlich. Jedoch kann die
semantische Verbindung zwischen ↑*rum* I und seiner Ableitung *rumować*
dazu beigetragen haben, daß man das neuhochdeutsche Wort in der Form
rum entlehnte. Man beachte auch die semantische Nähe zwischen *rumować*
‘Schutt beseitigen, abfahren’ (Derivat zu ↑*rum* I) und damit ‘Platz schaffen’
und ↑*rumować* ‘aufgeben, (Platz) freilassen’.

« zurück blättern vor »